

Inhoud

Voorwoord	4
Eerste vluchten augustus 2015 - augustus 2016	5
Nieuwe vliegtuigen	29
Ontwikkelingen grote luchtvaart	50
Ontwikkelingen zakelijke luchtvaart	74
Ontwikkelingen kleine luchtvaart	85
Ontwikkelingen elektrisch vliegen	95
Ontwikkelingen helikopters	102
Ontwikkelingen militaire luchtvaart	117
Luchtverkeersleiding Nederland	139
Ontwikkelingen in Nederland	143
Overzichten orders / leveringen	166
Luchtvaartregister Nederland - stand op 1 september 2015	172

Adverteerders:

MAF (3)

AIS Flight Academy (144)

Eerste vluchten augustus 2015 - augustus 2016

9 augustus 2015: Bugatti 100P-racer

De Amerikaan Scotty Wilson heeft jaren gewerkt aan de bouw van de replica van de 'Blauwe Droom' en kon in 2014 en 2015 dankzij crowdfunding via het programma Kickstarter 65.000 dollar binnenhalen om het project in een stroomversnelling te krijgen. Autobouwer Ettore Bugatti hoopte ooit met zijn 'Blauwe Droom' een snelheidsrecord op te tekenen van 805 km/uur, maar de Tweede Wereldoorlog gooide roet in het eten. Tijdens de oorlog werd het toestel verstopt in een schuur. De originele 100P werd in 1970 naar Amerika verscheept, is gerestaureerd en bevindt zich in het EAA AirVenture Museum, in Oshkosh. Op 19 augustus 2015 vloog de replica van de 100P voor het eerst, waarbij op 30 meter hoogte een snelheid werd bereikt van 204 km/u. De landing verliep normaal, maar tijdens het afremmen begaf de rechter rem het waarna het toestel bij lage snelheid in het gras naast de baan terecht kwam. Daar eindigde de vlucht in een neusstand omdat het toestel wegzakte in de doorweekte ondergrond. Bij dit incident werden beide propellers en de spinner licht beschadigd. Op 17 oktober 2015 vond met het herstelde toestel de tweede vlucht plaats. Op 6 augustus 2016 verongelukte de Bugatti echter, waarbij Wilson om het leven kwam. Het met twee contra-roterende propellers uitgeruste toestel heeft twee Suzuki Hayabusa-motorblokken die elk 200 pk leveren. Die moesten volgens Wilson een vliegsnelheid van 320 km/u mogelijk maken.

De replica van de 'Blauwe Droom' verongelukte op 6 augustus 2016.

5 oktober 2015: KAI KT-100

Korea Aerospace Industries (KAI) heeft op 5 oktober de eerste vlucht van 80 minuten uitgevoerd met de KT-100. Het door een zescilinder Continental Motors TSIOF-550-K aangedreven vliegtuig is ontworpen voor militaire ab initio training en afgeleid van de civiele KC-100 Naraon die in 2011 voor het eerst vloog. De KT-100 is onder meer uitgerust met een video/voice recorder en een voorziening voor de identificatie van 'vriend of vijand'. De Zuid-Koreaanse luchtmacht heeft 23 KT-100's besteld die voor het eind van 2016 geleverd moesten zijn. De toestellen gaan er de Ilyushin T-103 trainers gebruiken die nu worden gebruikt. Na de KT-100 stappen leerlingen over op de KT-1 basistrainer en daarna op de geavanceerde T-50 straaltrainer.

De KAI KT-100 is een militaire basistrainer.

27 oktober 2015: Sikorsky CH-53K King Stallion

De eerste voor het U.S. Marine Corps bestemde CH-53K King Stallion heeft op 27 oktober 2015 voor het eerst gevlogen. Het toestel voltooide als Engineering Development Model-1 (EDM-1) een bijna dertig minuten durende vlucht. Daarbij werden op 10 meter hoogte verschillende manoeuvres uitgevoerd. De vlucht vormde de opmaat voor een testprogramma van bijna 2.000 uur vliegen met drie andere prototypes. CH-53K heeft composiet rotorbladen en een digitale cockpit met fly-by-wire besturing. De CH-53K is ontwikkeld als opvolger voor de CH-53E Super Stallion. De helikopter krijgt een maximaal startgewicht van bijna veertig ton en moet onder gevechtsumstandigheden tot 12,5 ton lading kunnen vervoeren over 204 km. De drie motoren van de CH-53K leveren elk 7.500 pk. De huidige Super Stallion kan onder vergelijkbare omstandigheden maximaal vijf ton vervoeren. De nieuwe King Stallion, waarvan er waarschijnlijk 200 worden besteld, moet in 2019 in dienst komen.

Boeing gaat de 737 MAX 7 verlengen door extra pluggen in de romp aan te brengen.

787-10 Dreamliner

Het definitieve ontwerp van de langste Dreamliner-variant, de 787-10, is 'bevroren'. Daardoor kon begonnen worden met het vervaardigen van gereedschappen en mallen, zodat de bouw van het eerste prototype kon aanvangen. De 787-10 moet in 2017 vliegen en in 2018 op de markt komen. Medio 2016 stonden er meer dan 160 orders in de boeken; bijna 14 procent van alle bestelde 787-varianten. Door overeenkomsten met de kleinere 787-9 (bijna 95 procent) verwacht Boeing geen al te grote problemen wat betreft de planning.

De grootste Dreamlinervariant moet in 2018 op de markt komen.

Boom Aerospace

Het Amerikaanse Boom Aerospace gelooft nog steeds in supersonisch luchttransport. De Amerikaanse nieuwkomer kan dankzij een intentieverklaring voor tien toestellen door Branson Virgin Group serieus werk maken

Ontwikkelingen grote luchtvaart

Aeronautical Engineers

Leasemaatschappij GE Capital Aviation Services (GECAS) heeft in mei 2016 de eerste uitgediende 737-800NG afgeleverd bij de Amerikaanse ombouwspecialist Aeronautical Engineers Inc. (AEI) in Miami. Daar werd het in 1999 gebouwde toestel omgebouwd tot 737-800SF (Special Freighter)-vrachtvliegtuig. De Boeing was langere tijd in lease ondergebracht bij luchtvaartmaatschappij Corendon. Na aanpassingen, waaronder het aanbrengen van een grote laaddeur en het versterken van de vloer, zal het toestel in 11,5 containers tot 23.500 kg vracht kunnen vervoeren over maximaal 3.889 km. GECAS besloot in juni 2015 twintig Boeings van dit type laten ombouwen tot vrachtvliegtuig. Het vrachtportfolio van de lease-maatschappij telde op dat moment bijna honderd vliegtuigen van de typen 737, 747, 767 en 777. In mei 2016 tekende een nog onbekende klant eveneens voor de ombouw van twintig toestellen tot 800SF. AEI kondigde het 737-800SF ombouwprogramma in 2014 aan.

Airbus

A320neo

Airbus heeft sinds 24 november 2015 het typecertificaat op zak voor de Pratt & Whitney Pure Power PW1100G-JM aangedreven A320neo (new engine option). Het toestel staat met de type-aanduiding A320-271N te boek en werd gelijktijdig gecertificeerd door de European Aviation Safety Agency als de Amerikaanse Federal Aviation Administration. De fabrikant voerde het laatste deel van het certificatietraject uit met drie P&W aangedreven vliegtuigen die gezamenlijk tijdens 350 vluchten ruim 1.070 uur vlogen. Van dit urenaantal was 300 uur bestemd voor het vliegen in een om-

Deze ex-Corendon 737 wordt als eerste omgebouwd tot 737-800SF.

De Kazan Ansat kan in VIP uitvoering vijf passagiers vervoeren.

Bell Helicopter

Bell 412EPI

Bell Helicopter heeft in het westen van Nepal met de tweemotorige Bell 412EPI starts en landingen uitgevoerd op een hoogte van 4.633 meter. Ook werd in 'grondeffect' gehoverd op bijna 5.486 meter, waarna werd doorgeklommen naar 6.096 meter. De fabrikant wilde hiermee aantonen dat de 412EPI in staat is om op grote hoogte in bergachtig terrein (reddings)operaties uit te voeren. De in maart 2013 geïntroduceerde Bell 412EPI heeft een digitale BasiX Pro-cockpit, waardoor het toestel onder instrumentomstandigheden mag vliegen. Ook zijn een terreinwaarschuwingssysteem en satellietcommunicatie aanwezig.

De Bell 412EPI is ook op grote hoogte inzetbaar.

ca), CAE USA en motorfabrikant Honeywell Aerospace die gezamenlijk een trainer willen ontwikkelen op basis van de tweemotorige M-346 Master. Volgens Raytheon gaat het om een geavanceerde variant die zal worden geleverd met Honeywell F124-turbofans en een in samenwerking met CAE USA ontwikkeld 'Ground Based Training System'. Ook Lockheed Martin ziet deze opdracht wel zitten en heeft de in samenwerking met Korea Aerospace Industries (KAI) ontwikkelde eenmotorige T-50A in de aanbieding. De twee andere kandidaten zijn de samenwerkingsverbanden Northrop-Grum-

De T-100 is feitelijk een M-346 Master van Italiaanse makelij.

De T-50A is ontwikkeld door Lockheed Martin en Korea Aerospace Industries.

